

Lidoopi v lidské péči

Zoologické zahrady mají obtížný úkol, totiž ▶

Kde a kdo

podporovat stav ohrožených druhů zvířat chovem.

V současnosti je v zoologických zahradách celého světa chováno více než 1200 šimpanzů, nejméně 760 goril západních, 300 orangutanů bornejských a 230 orangutanů sumaterských.

V nejmenším počtu jsou chováni šimpanzi bonobo – jedná se přibližně o 160 jedinců. Pouze gorily horské v lidské péči nenajdeme. Zoologické zahrady v jednotlivých světadílech jsou sdruženy do sítě chovatelských programů. Chov lidoopů

Návštěvníci zoo před výběhem opic

◀ Většina lidoopů dnes chovaných v zoologických zahradách se již v lidské péči narodila. V některých zoologických zahradách bývala v minulosti mláďata lidoopů hned po narození matkám odbírána. Tvrdilo se, že je lidé dokáží vychovat lépe a hygieničtěji. S nástupem pohlavní dospělosti lidoopů však docházelo k roz-

Špatná výchova

čarování, protože mláďata odchovaná mezi lidmi vnímají své adoptivní rodiče také jako své životní partnery. Jejich zařazení zpět mezi jedince vlastního druhu je proto obtížné. Proto dnes chovatelé přistupují k těmto umělým odchovům jen v případě krajní nouze a snaží se vytvořit pro lidoopí matky co možná nejlepší podmínky. Samice pak vychovávají svá mláďata samy.

čarování, protože mláďata odchovaná mezi lidmi vnímají své adoptivní rodiče také jako své životní partnery. Jejich zařazení zpět mezi jedince vlastního druhu je proto obtížné. Proto dnes chovatelé přistupují k těmto umělým odchovům jen v případě krajní nouze a snaží se vytvořit pro lidoopí matky co možná nejlepší podmínky. Samice pak vychovávají svá mláďata samy.

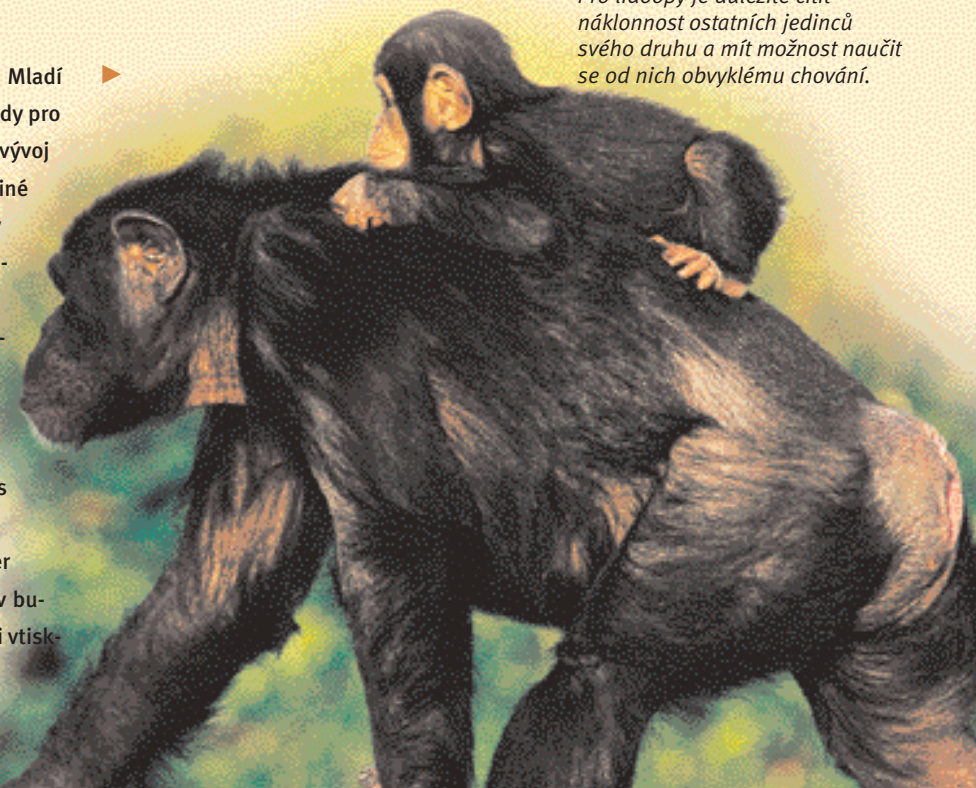
Pro lidoopy je důležité cítit náklonnost ostatních jedinců svého druhu a mít možnost naučit se od nich obvyklému chování.

Jedinci stejného druhu

nepotřebují jen péči a hygienu. Potřebují jiné opice, tedy svou rodinu, aby odpozorovaly běžný způsob chování. Člověk jim jejich rodinu těžko nahradí. Důležité je, aby mohly poznávat a rozvíjet typické způsoby chování podle vzorů, které mají ve svých rodičích, tetách i starších a mladších mláďatech. Mladé samice se u starších učí zacházení s mláďaty, seznamují se u nich s chováním, které jednou použijí u vlastních mláďat. Mláďata se během vzájemných her připraví na pády i souboje, které je čekají v budoucnosti. A mladí samečkové i samičky si vtisk-

Mladí ▶

lidoopi tedy pro normální vývoj

Někteří ošetřovatelé byli přesto ve

Náhradní rodiče

funkci opičích rodičů

úspěšní. V Berlíně vychovával samici gorily člověk. Ošetřovatel by s ní nejraději neustále dělal hlouposti.

Avšak jakmile je jeho kamarádka příliš bujná, mohutně se před ní rozkročí a mluví na ni hrozivým hlasem.

Ona se pak přikrčí a zakryje si hlavu rukama. Tak se učí pokornému chování, které pro ni bude později v gorilí skupině životně důležité. Zabrání tak fyzickému útoku. I lidé musejí při styku s divokými gorilami v Africe na toto chování přistoupit, chtějí-li, aby je gorily přijaly.

Šimpanzí sirotci se svým ošetřovatelem v Zambii

◀ V zoologické zahradě v Arnheimu žila sta-

Adopce

rá šimpanzice, která ještě poznala život v přírodě. Láskyplně se ujala mláděte jiné šimpanzí samice, jež trpěla poruchou mateřských instinktů, a pečovala o ně jako pravá opičí matka. Protože však neměla sama děti, netvořilo se jí

mléko. Když jí ošetřovatelé vtiskli do ruky lahvičku s mlékem, rychle pochopila, že nemá mléko vypít sama, a napojila mlékem své adoptivní dítě.

Díky této opičí tetě, která šimpanzímu mláděti nahradila biologickou matku, vyrostl z mláděte duševně i fyzicky zdravý jedinec.

Rodinná tlupa

Také v divočině existují dobré

a špatné matky.

Nezkušeným

mladým samicím často pomáhají při výchově prvního mláděte babičky a tety. Starším sourozencům je dovoleno pod bystrým dohledem matky na novorozencích trénovat péči o dítě a po zacvičení se o ně starají jako chůvy. Tak se připravují na svou pozdější rodičovskou roli.

V rodině lidoopů pomáhají při péči o mládě rodinní příslušníci.